

спектр можливостей, адже студенти занурилися в медійний простір. Розвиткові інфомедійної грамотності сприяють різнопланові завдання, спрямовані на критичне осмислення суджень, фактчекінг, спростування неправдивої інформації, пошук прихованих маніпуляцій, перетворення інформації з текстової на графічну та звукову, подолання стереотипів. Викладач повинен постійно наголошувати на академічній доброчесності як запоруці етичної комунікації в медійному просторі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) / за ред. Л. А. Найдьонової, М. М. Слюсаревського. Київ, 2016. 16 с.
2. Концепція Нової Української Школи. URL: <https://cutt.ly/cNMFskf>
3. Кучерук О. Інтегрування інфомедійної грамотності в простір мовної освіти. Українська мова і література в школі. 2020. №3. С. 9 – 12.

Паламар Світлана Павлівна,
*кандидат педагогічних наук,
 старший науковий співробітник,
 заступник декана з наукової роботи,
 факультет педагогічної освіти,
 Київський університет імені Бориса Грінченка*

Кравчук Наталія Сергіївна,
*здобувач вищої освіти
 спеціальності 013 «Початкова освіта»,
 факультет педагогічної освіти,
 Київський університет імені Бориса Грінченка*

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ: ВИКЛИКИ ТА РИЗИКИ

Використання ІКТ в освіті набуло особливої актуальності, оскільки вони можуть покращити якість навчання та сприяти розвитку критичного мислення, творчості та комунікативних навичок учнів. Ключовим компонентом Концепції нової української школи є підтримка вмотивованого вчителя, який має свободу творчості й розвивається професійно, формує цінності організовуючи виховний

процес, заснований на формуванні компетентностей для життя, потрібних для успішної самореалізації в суспільстві. [2, с. 7] У контексті уроків читання застосування новітніх технологій набуває нового значення. Література містить потужний виховний потенціал, виражає моральні і духовні цінності, сприяє формуванню національної ідентичності, розвитку особистісного образу світу, виробленню стійкої екзистенційної позиції. [3, с. 131]. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі, а саме на уроках літературного навчання може принести численні переваги.

Дослідження науковців розкривають, що інформаційно-комунікаційні технології можуть покращити мотивацію учнів до вивчення літератури, сприяти активній участі учнів у процесі навчання та забезпечувати доступ до різноманітного літературного матеріалу. Вони дозволяють швидко отримати інформацію, використовувати інтерактивні методи вивчення, а також сприяють розвитку навичок критичного мислення та аналізу тексту.

Вітчизняні дослідники систематизували нові форми навчання, види навчальної діяльності та навчальні засоби, які базуються на ІКТ. Наприклад, Л. Златів включає до форм навчання дистанційне навчання, онлайн-навчання з елементами інтерактивності. Він також виділяє роботу з аудіо- та відеоматеріалами, створення презентацій, роботу з комп'ютерними навчальними програмами та електронне спілкування серед видів навчальної діяльності. Щодо навчальних засобів, Л. Златів згадує аудіозаписи, відеофільми, мультимедійні презентації, комп'ютерні програми, електронні книги, підручники, довідники, енциклопедії, словники, ресурси Інтернету, електронну пошту, скайп-зв'язок, віртуальне навчальне середовище [1, с. 116-120].

Інформаційні технології в наш час це об'ємний простір для урізноманітнення власної педагогічної діяльності. Це багатofункціональний засіб навчання використання якого допомагає вчителю максимально приблизитись до потреб сучасних дітей, які звикли більшу частину інформації

отримувати з яскравих відео, картинок тощо. До переваг інформаційно-комунікаційних технологій на уроках літературного читання, можна віднести.

Залучення учнів: використання ІКТ може зробити уроки більш цікавими та привабливими для учнів, оскільки дозволяє використовувати ігрові елементи, мультимедійні ресурси, відео та аудіо матеріали, що привертає їхню увагу.

Розвиток навичок медіаграмотності: ІКТ допомагають учням розвивати навички критичного мислення та аналізу інформації, що є важливими для розуміння та інтерпретації текстів.

Інтерактивність: ІКТ дозволяють створювати інтерактивні завдання та вправи, які забезпечують активну участь учнів у процесі навчання, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу.

Індивідуалізація навчання: застосування ІКТ дозволяє вчителям налаштувати навчання під потреби та інтереси кожного учня, забезпечуючи індивідуальний підхід.

Доступ до різноманітної інформації: Інтернет та електронні ресурси надають доступ до величезної кількості літературних творів, що дозволяє учням ознайомитись з різноманітними авторами та жанрами.

Інтенсифікація самостійної роботи учнів: завдяки ІКТ вчитель може запропонувати здобувачам освіти більшу кількість завдань різної тематики зі зрозумілими інструкціями, які вони можуть опрацьовувати у власному темпі, здійснюючи пошукову, творчу, письмову та інші види діяльності відповідно до вказівок у програмному забезпеченні.

Зростання обсягу виконаних за урок завдань: цифровізація навчання дозволяє велику кількість письмової роботи швидко перенести у графіки, презентації, відео, що значно економить час на виписування теорії, завдяки чому більша частина заняття стає практичною.

До найважливіших проблем впровадження інформаційно-комунікаційних технологій на уроках літературного читання, можна віднести:

Відволікання уваги: доступ до різноманітних інтерактивних елементів та ігор може відволікати учнів від основної мети уроку, що може призвести до зниження уваги та концентрації.

Неточна інформація: велика кількість інформації в Інтернеті може включати неправдиві або неточні дані, що може спотворити розуміння літературних творів.

Залежність від технологій: ІКТ можуть стати чинником залежності учнів від технологій та порушити баланс між різними видами навчання та розваг.

Нерівні можливості: не всі учні мають рівний доступ до комп'ютерів або Інтернету вдома, що може призвести до розриву у рівнях засвоєння матеріалу.

Викривлення ціннісних орієнтирів: через використання ІКТ може бути зменшена вагомість паперових книг та класичних методів навчання, що може вплинути на розвиток культури читання учнів.

Брак часу на підготовку: щоб продумати урок з використанням ІКТ треба не мало годин витратити на планування, створення презентацій тощо.

Щоб досягти найбільшої ефективності необхідно уникати проблем використання ІКТ та орієнтуватись на позитивні сторони. Це все вчитель має передбачати при підготовці уроку з застосуванням технічних матеріалів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Нежива Л., Паламар С. Інноваційні технології в літературній освіті майбутніх учителів початкової школи. *Освітологічний дискурс*. Вип. 31, вип. 4. С. 129–142, Лис 2020.

2. Олійник А. А. Використання ІКТ на уроках мови та літератури як засіб зацікавлення учнів. 2015. URL: <https://naurok.com.ua/vikoristannya-ikt-na-urokah-movi-ta-literaturi-yak-zasib-zacikavlennya-uchniv-20909.html>.

3. Златів Л. М. Комп'ютерна лінгводидактика у викладанні мовознавчих дисциплін для студентів філологів. *Наукові записки нац. ун-ту «Острозька Академія»*. Серія: психологія і педагогіка. 2014. Вип. 29. С. 116–120.